

Me onnelliset

TUUKKA TAMMI

Olin maaliskuussa Alankomaissa, kun *se* uutinen löi läpi kansainvälisessä mediassa: Suomi on maailman onnellisin kansakunta! BBC nosti uutisessaan esille saunan, joulupukin, suomalaisen metallimusiikin sekä Muumit ja Angry Birdsit.

Keskustelimme hollantilaiskollegoiden kanssa onnellisuuden olemuksesta. Vertailimme elämää ja ihmisiä kotimaissamme. Mikä meitä yhdistää, mikä erottaa, missä ovat onnemme avaimet? Alankomaat oli sijoittunut vuosittain julkaistavan *World Happiness Reportin* rankingissa ”vasta” sijalle kuusi. Kaikkiaan tutkimukseen osallistui 156 maata. Suomen ja Alankomaiden lisäksi TOP 10:ssä olivat myös muut Pohjoismaat sekä Sveitsi, Uusi-Seelanti, Kanada ja Australia. Kaikki vauraita ja suhteellisen tasa-arvoisia yhteiskuntia.

Tässä YP:ssä ilmestyy filosofi Frank Martelan avaus ”Maailman onnellisin vai keskinkertaisen masentunut kansa – Miten onnellisuutta politiikan päämääränä tulisi mitata Suomessa?”. Jutussa Martela selvittää, mitä onnellisuudella tutkimuksissa tarkoitetaan ja miten luotettavia ovat sitä koskevat kansainväliset vertailut. Lähtökohta on, että tutkijoilla ei ole yksimielisyyttä onnellisuuden määritelmästä. Määritelmästä riippuen saatetaan päätyä jokseenkin erilaisiin arvioihin eri kansakuntien mielentiloista.

Elämäntyytyväisyys on kansainvälisissä vertailuissa yleisesti käytetty subjektiivisen hyvinvoinnin mittari. Sen osalta on havaittu, että yhteiskunnalliset olosuhteet ratkaisevat paljon. Bruttokansantuote ja varallisuus ovat yhteydessä keskimääräiseen elämäntyytyväisyyteen. Yhteys ei kuitenkaan ole lineaarinen: lisääntyessään vaurauden kyky tuottaa tyytyväisyyttä vähenee. Myös poliittinen vapaus, demokratian toimivuus ja sosiaalipalvelujen ja -tukien kattavuus ovat myönteisessä yhteydessä kansalaisten keskimääräiseen elämäntyytyväisyyteen.

Tyytyväisyyden ohella on syytä tutkia myös sen kroonista puutetta. Martela käy läpi suomalaisten masentuneisuutta koskevia tutkimuksia. Myytti suomalaisista erityisen masentuneena kansakuntana ei näytä pitävän paikkansa. Suomi on tutkimusarvioissa maailman keskikastia eikä siis myöskään maailman kärkeä masenuksen välttämiseksi.

Johtopäätös on, että vaikka Suomi on maailman kärkeä yhdellä onnellisuuden keskeisellä ulottuvuudella, on muita ulottuvuuksia, joiden osalta emme ole yhtä tyytyväisiä. Koetun hyvinvoinnin yleistä tasoa arvioitaessa yksi mittari ei riitä, vaan on tunnistettava useita onnellisuuden ulottuvuuksia ja mitattava näitä erikseen. Ei ole syytä etsiä onnellisuuden lopullista yksittäistä määritelmää, Martela kirjoittaa.

*

Palatessani Hollannista huomaa Frank Martelan Finnairin *Blue Wings* -lehden kannessa. Haastattelussaan hän esittää, että onnellisuuden jahtaamista tärkeämpää on elämän merkityksellisyys.